

Polasaí Straitéise Tinrimh Gaelscoil Dr. Uí Shúilleabháin

Ráiteas Tosaigh

Chuir Claire Ní Drisceoil an polasaí Tinrimh le chéile ar an 29ú Bealtaine 2008, lá pleanála sa scoil. Bhí foireann na scoile i láthair chun cabhair agus comhairle a thabhairt. Déanadh athbheithniú ar an bpolasaí seo in **Deireadh Fómhair 2012**.

Réasúnaíocht

Is é an fáth gur shocraigh an scoil ar athbheithniú a dhéanamh ar an bpolasaí straitéise tinrimh a ar ag an am seo ná:

- nár déanadh aon athbheithniú ar an bpolasaí seo ó 2008.
- gur réimse tosaíochta é a d'aithin na tuismitheoirí/na daltaí/an fhoireann
- gur ceanglas é faoin Acht Oideachais (Leas) 2000
- go gcaithfidh an scoil daltaí a spreagadh le freastal ar an scoil

Gaol le héiteas sainiúil na scoile

Déanann Gaelscoil Uí Shúilleabháin iarracht:

- cur ar chumas gach páiste a p(h)oitéineal a fhorbairt agus a chothú
- timpeallacht slán shábháilte a chur ar fáil don fhoghlaim
- comhoibriú agus tuiscint ar éiteas na scoile forbartha agus comhaontaithe idir baill foirne, tuismitheoirí agus daltaí

Aidhmeanna:

Sé tá i gceist ag an scoil a bhaint amach go hidéalach le cur i bhfeidhm an ráitis seo ná

- Spéis san fhoghlaim a chothú
- Feasacht ar an tábhacht a bhaineann le tinreamh scoile a ardú.
- Na daltaí a bhfuil baol ann go bhfágfaidís scoil luath a aithint.
- Feabhas a chur ar an timpeallacht foghlama inar féidir le leanaí dul chun cinn a dhéanamh maidir le gach gné dá bhforbairt
- Dearcaí dearfacha a chothú i leith na foghlama
- Cinntiú go gcuirtear an córas rialacha, luachanna saothair agus smachtbhannaí i bhfeidhm ar bhealach cothrom agus comhleanúnach a spreagann daltaí le freastal ar an scoil
- Ceanglais faoin Acht Oideachais (Leas) 2000/Treoirlínte ón NEWB a chomhlíonadh

Sainmhíniú ar Neamhfhreastal

Tá sé de dhualgas ar thuismitheoir cur ina luí ar leanbh idir aoiseanna 6 agus 16 freastal ar “scoil náisiúnta nó scoil oiriúnach eile” ar gach lá a bhfuil an scoil sin ar oscailt agus ranganna ar siúl ann.

Úsáidfeá na nithe seo a leanas chun tinreamh a chothú:

- **Timpeallacht:** Cuirfimid timpeallacht shlán, fháilteach ar fáil dár ndaltaí agus dár daltaí agus dár dtuismitheoirí.
- **Idirghabháil luath:** Déantar díriú isteach ar mháithreacha/aithreacha nua chun iad a chur ar an eolas faoi nósanna imeachta a bhaineann le tinreamh agus tábhacht an tinrimh.
- **Riachtanais speisialta:** Tugtar gach tacaíocht/acmhainn d’aon pháiste a aithnímid go bhfuil riachtanais speisialta chomh luath agus is féidir. Cuirfimid béim ar an ndearfach agus déantar gach iarracht I gcónaí féin-mhuinín a pháiste a ardú.
- **Obair Bhaile:** Tá polasaí obair bhaile cruinn/soléir ag an scoil. Muna críochnaítear an obair bhaile iarrtar air/uirthi é a dhéanamh I rith an lae scoile agus má leanann an páiste ar aghaidh leis an iompar seo cuirtear litir abhaile. Tá club obair bhaile againn sa scoil. Déanann an múinteoir ranga gach iarracht tacaíocht agus cabhair a thabhairt don pháiste a obair bhaile a dhéanamh agus aon bhuairt/inní a bhaineann leis an obair bhaile a laghdú.
- **Éide scoile:** Ní mór do ghach páiste éide scoile glan, néata, ceart a bheith orthu gach lá ar scoil. Tá éide scoile breise le fáil san oifig d’aon pháiste a bhíonn á lorg.
- **Féilire scoile:** Cuirtear féilire scoile don bhlian ina ndiaidh abhaile le gach páiste I Mí an Mheitheamh. Beifear ag súil go ndéanfadh tuismitheoirí pleanáil ar imeachtaí clainne/laethanta saoire taobh amuigh den am scoile.
- **Lóin:** Má thagann leanbh ar scoil gan lón/bricfeasta cuirtear glaoch ar an dtuismitheoir agus muna féidir leo teacht ar scoil tugtar lón don páiste ar scoil.
- **Tuairiscí:** Tugaimid tuairisc ar líon na laethanta scoile a chaill leanbh do thuismitheoirí sna tuairiscí ag deireadh bliana agus sna cruinnithe tuismitheora/múinteora.
- **Tuismitheoirí:** Cuirtear amach litir ag tús na bliana ag míniú do na tuismitheoirí faoi chúrsaí tinrimh-luaite thuas agus ag deireadh na bliana scríobhtar an méid laethanta a chaill páiste sa scoil bliana sin ar an tuairisc scoile. Cuirtear litir abhaile, chun tuismitheoirí a chur ar an eolas nuair atá 15 lá cailte ag páiste. Chomh maith le sin, cuirimid tuismitheoirí ar an eolas faoi na ceanglais a bhíonn ar scoileanna agus ar thuismitheoirí faoin Acht Oideachais (Leas). Déan tagairt do ***Don’t Let Your Child Miss Out*** (bileog do thuismitheoirí NEWB 2004)
- **Teastais:** Bronntar teastas agus feirín beag d’aon pháiste nach cailleann amach ar aon lá scoile ag deireadh gach bliain.

Straitéisí don neamhfhreastal

(Ní mór don scoil an tOifigeach Leasa Oideachais a chur ar an eolas i scríbhinn faoi leanbh atá ar fionraí nó curtha amach as an scoil ar feadh 6 lá nó níos mó, faoi leanbh a chaill 20 lá nó níos mó sa scoilbhliain, faoi thinreamh neamhrialta agus faoi leanbh a baineadh de chlár na scoile)

- Tá tuismitheoirí ar an eolas faoina ndualgais reachtúla a ndéantar cur síos orthu san

Acht Oideachais (Leas) maidir le cur ina luí ar a leanaí freastal ar scoil. Déan tagairt do ***Don't Let Your Child Miss Out*** (bileog do thuismitheoirí NEWB 2004)

- *Cuirfear thuismitheoirí ar an eolas maidir leis an gcleachtas, de réir an achta bíonn sé de dhualgas ar thuismitheoirí linbh nach bhfuil i láthair an múinteoir ranga/príomhoide a chur ar an eolas maidir le cúis an neamhláithreachais sin tráth nach déanaí ná an tríú lá den neamhláithreachas. Ní mór nótaí nó cúntas a choimeád den neamhláithreachas agus na dátaí orthu. Ní mór do scoileanna NEWB a chur ar an eolas faoi ábhair áirithe a bhaineann le neamhláithreachas (i.e. daltaí as láthair ar feadh 20 lá nó níos mó, páiste a chuireadh ar fionraí/ar dhíbirt nó nuair atá an príomhoide inmíoch faoi thinreamh linbh).*
- Tá thuismitheoirí ar an eolas faoi dhualgais na scoile mar a dhéantar cur síos orthu san Acht Oideachais (Leas) maidir le neamhfheastal linbh a thuairisciú don Oifigeach Leasa Oideachais, “fógra faoi thinreamh scoile” a bheith seirbheáilte ag an Oifigeach Leasa Oideachais (i ndiaidh gach iarracht réasúnta ag an mBord Oideachais dul i gcomhairle le thuismitheoirí an linbh agus príomhoide na scoile) ar aon thuismitheoir ar dóigh leis an Oifigeach Leasa Oideachais a bhfuil ag teipeadh air/uirthi iallach a chur ar leanbh freastal ar an scoil nó nach bhfuil ag cur ina luí ar leanbh freastal ar an scoil, agus na torthaí féidearthacha a d’fhéadfadh a bheith ar chás i gcoinne thuismitheora a n-éiríonn leis (fíneáil agus/nó tréimhse sa phríosún).
- Caithfear thuismitheoir glaoh gutháin a chur ar an scoil, nóta a scríobh i dialann an pháiste nó litir a scríobh maidir le cúiseanna neamhfheastail an linbh ar an scoil.
- De réir an Achta Oideachais (Leas), bíonn sé de dhualgas ar thuismitheoir an scoil a chur ar an eolas nuair a bhíonn leanbh as láthair ar feadh cuid den lá scoile, lá scoile, nó níos mó ná lá scoile, trí nóta a scríobh don múinteoir ranga nó glaoh a chur ar oifig na scoile.
- Coimeádtar cúntas de ghlaochanna gutháin a chuirtear ar an scoil i leabhar san oifig agus insíonn an rúnaí cúis an néamhláithreachais don múinteoir ranga. Coimeádann na múinteoiri ranga na litreacha ó na thuismitheoirí.
- Má dhiúltaíonn an thuismitheoir cúis an neamhláithreachais a mhíniú scríobhtar síos é.
- Cuirtear neamhfheastal dalta in iúl don pháiste ó bhéal.
- Cuirimid thuismitheoir ar an eolas gur chúis inmí é neamhfheastal a linbh ar an scoil nuair a chailltear 15 lá no níos mó i scoil bliana amháin. Bhainistítear an chumarsáid sin trí litir a sheoladh amach chuig na thuismitheoirí i gceist.
- Cuirimid an tOifigeach Leasa Oideachais ar an eolas faoi neamhfheastal linbh.
- Is féidir teagmháil a dhéanamh le heagrais eile i gcomhthéacs teaghlaigh/dalta le deacrachtaí. Is iad na heagrais ar féidir leo cabhair a thabhairt ná H.S.E. agus N.E.W.B.
- Tugtar deis do na páistí a chaill amach ar obair an obair scoile seo a dhéanamh sa rang má tá an obair eile críochnaithe acu no uaireanta tugtar an obair seo dóibh mar obair bhaile.

Cumarsáid

Ba chóir cumarsáid a bheith ann:

- Le bunscoileanna eile
- Le hiarbhunscoileanna
- Le náiscoileanna agus ár naíonra
- Le tuismitheoirí
- Leis an N.E.W.B.
- Is í Marie O' Driscoll an tOifigeach Leasa Oideachais áitiúil. Is féidir cruinniú a eagrú léi.
- D'fhéadfadh an scoil nascadh a dhéanamh leis na comhlachtaí seo a leanas- clubanna óige/eagraíochtaí spóirt/na gasóga/cluichí pobail.

Nósanna imeachta maidir le baint dalta ón gClár/Aistriú ó scoil eile

Ní féidir le príomhoide ainm dalta a bhaint de chlár scoile ach amháin nuair a chuirtear é/í ar an eolas go bhfuil an leanbh cláraithe i scoil eile nó nuair a chuireann an Bord Leasa ar an eolas é/í go bhfuil an leanbh cláraithe ag an mBord mar leanbh atá ag fáil oideachais lasmuigh den scoil.

- Is iad na nósanna imeachta atá i bhfeidhm ag an scoil chun aghaidh a thabhairt ar na saincheistanna seo a leanas/chun an tOifigeach Leasa Oideachais a chur ar an eolas faoi
    - Leanbh atá le bheith curtha amach as an scoil,
    - Eolas faighte ó scoil eile go bhfuil an leanbh cláraithe sa scoil sin
    - Fógra ón Oifigeach Leasa Oideachais go bhfuil an leanbh ag fáil oideachais lasmuigh den ghnáthchóras scoile (e.g. sa bhaile) nó
    - Go bhfuil sé/sí cláraithe i scoil speisialta.
- ná litir/ríomhphost a sheoladh leis an t-eolas go léir air.
- Aistriú chuig scoil eile: Nuair a thógann tuismitheoirí leanbh amach as scoil nó nó a aistríonn dalta go dtí an mhéanscoil, cuirfimid litir a luann tinreamh agus neamhláithreachtaí an linbh sa scoil, an rang deireanach a d'fhreastail an leanbh air agus aon fhaisnéis chuí eile a bhaineann le hoideachas an linbh ar aghaidh don scoil nua. Déantar é seo tar éis litir a fháil ón scoil nua a rá go bhfuil an páiste cláraithe ann.
  - Aistriú ó scoil eile: Cuirfimid an scoil eile ar an eolas go bhfuil an leanbh cláraithe in ár scoil anois trí litir a sheoladh chucu agus glaoch gutháin más gá.

(Ní mór do phríomhoide na scoile reatha a chur in iúl do phríomhoide na scoile a raibh an leanbh ag freastal uirthi go bhfuil an leanbh cláraithe ina scoil “chomh luath agus is féidir”. Nuair a fhaigheann príomhoide fógra go bhfuil leanbh cláraithe áit éigin eile, ní mór dó/di príomhoide scoil nua an linbh a chur ar an eolas faoi aon fhadhbanna tinrimh a bhí i gceist leis an leanbh sa scoil sin, agus aon ábhair chuí eile a bhaineann le dul chun cinn oideachasúil an linbh.)

Tuarascáil Bhliantúil

Ba chóir an tOifigeach Leasa Oideachais a chur ar an eolas faoi leibhéal tinrimh na scoile do gach scoilbhliain ar líne ag deireadh gach scoilbhliain.

Critéir Rathúlachta

Déanfaimid éifeacht an ráitis seo a mheas trí díriú isteach ar tinrimh, rollaí agus aiseolas dearfach o mhúinteoirí agus tuismitheoirí. Beidh an phríomhoide agus múinteoirí ranga freagrach as a éifeacht a mheas déanfar an mheastóireacht sin gach bliain. Déanfaidh an phríomhoide agus na múinteoirí ranga comhordú agus monatóireacht ar chur i bhfeidhm na straitéisí sa ráiteas seo.

Róil agus Freagrachtaí

Na daoine a mbeidh freagrachtaí áirithe orthu as gnéithe den ráiteas ná

- *An Príomhoide*
- *An Múinteoir ranga*
- *Na múinteoirí Acmhainne, Tacaíochta Foghlama agus Caidrimh um Baile um Scoil um Pobal, Múinteoirí Seomra Ranga*
- *Tuismitheoirí*
- *Daltaí*
- *An tOifigeach Leasa Oideachais*
- *An Bord Bainistíocht*

Dáta don chur i bhfeidhm

Tiocfaidh an ráiteas i bhfeidhm i Mí Dheireadh Fómhair 2012.

Clár ama don Athbhreithniú

Déanfar athbhreithniú ar fheidhmiú an ráitis nua i gceann trí bliana.

Daingniú & Cumarsáid

Dhaingnigh an Bord Bainistíochta an ráiteas go hoifigiúil ar an 18ú Deireadh Fómhair 2012. Tá an polasaí seo le fáil d'aon thuismitheoir san oifig. Má bhíonn aon thuismitheoir gan an Ghaelige mar mháthairtheanga ag lorg aistriúchán den polasaí seo beidh an príomhoide agus na múinteoirí ranga le fáil chun é a dhéanamh.

TAGAIRTÍ (TINREAMH)

✠ Solas (Márta 2001)

Ceanglófar ar scoileanna ráiteas a ullmhú agus a chur faoi bhráid an Bhoird Leasa Oideachais a leagann amach na straitéisí agus na beartais a bhfuil sí ag iarraidh glacadh leo le spéis san fhoghlaim a chothú i measc na ndaltaí agus le freastal rialta ar an scoil a spreagadh. Áireofar ar na straitéisí sin luach saothair a thabhairt do dhaltaí le taifid tinrimh mhaithe agus daltaí a bhféadfadh fadhbanna a bheith acu le tinreamh scoile a aithint go luath.

Táthar ag tnúth le treoirlínte breise ón mBord Leasa Oideachais (nuair a bheidh siad bunaithe).

✠ An tAcht Oideachais (Leas) 2000

---

18. —I gcás ina mbeidh leanbh as láthair ón scoil ina bhfuil sé nó sí cláraithe ar feadh cuid de lá scoile nó ar feadh lae scoile nó níos mó ná lá scoile, cuirfidh tuismitheoir an linbh sin na cúiseanna go bhfuil an leanbh as láthair in iúl do phríomhoide na scoile, de réir na nósanna imeachta a bheidh sonraithe sa chód iompair a bheidh ullmhaithe ag an scoil faoi alt 23 .

20. —(1) Déanfaidh príomhoide scoile aitheanta, a luaithe is féidir tar éis thosach feidhme an ailt seo, a chur faoi deara clár de na mic léinn go léir a fhreastalaíonn ar an scoil sin a bhunú agus a chothabháil.

(2) Déanfaidh príomhoide scoile aitheanta, an lá a fhreastalóidh an leanbh ar an scoil sin den chéad uair, ainm an linbh, an dáta a fhreastalaíonn sé nó sí amhlaidh den chéad uair agus cibé sonraí eile a fhorordóidh an tAire a thairfeadh sa chlár a bheidh á chothabháil faoin alt seo i leith na scoile sin agus measfar, chun críocha an Achta seo, an leanbh lena mbaineann a bheith cláraithe sa scoil sin amhail ar an agus ón dáta sin.

(3) Déanfaidh príomhoide scoile aitheanta, a luaithe is féidir tar éis ainm linbh atá cláraithe i scoil aitheanta eile a chlárú sa chlár a bheidh á chothabháil faoin alt seo i leith na chéad scoile a luaitear, an méid sin a chur in iúl, trí fhógra i scríbhinn, do phríomhoide an dara scoil a luaitear.

(4) Déanfaidh príomhoide an dara scoil a luaitear agus dá dtagraítear i *bhfo-alt (3)*, ar fhógra faoin bhfo-alt sin a fháil, ainm an linbh lena mbaineann a bhaint den chlár a bheidh á chothabháil faoin alt seo i leith an dara scoil sin a luaitear ach amháin i gcás ina leanfaidh an leanbh de bheith ag fáil cuid dá oideachas nó dá hoideachas sa scoil sin.

(5) Déanfaidh príomhoide scoile aitheanta, ar fhógra faoi *fho-alt (3)* a fháil i leith linbh, na nithe seo a leanas a chur in iúl do phríomhoide na chéad scoile a luaitear san fho-alt sin—

(a) aon fhadhbanna i ndáil le freastal scoile a bhí ag an leanbh lena mbaineann le linn dó nó di a bheith ag freastal ar an dara scoil a luaitear agus dá dtagraítear ann, nó

(b) cibé nithe eile is cuí leis nó léi i ndáil le dul chun cinn oideachasúil an linbh.

(6) Ní bhainfidh príomhoide scoile aitheanta ainm linbh den chlár seachas—

(a) de réir *fho-alt (4)*, nó

(b) i gcás ina mbeidh fógra i scríbhinn faighte aige nó aici ón mBord á rá go bhfuil an leanbh lena mbaineann cláraithe sa chlár a bheidh á chothabháil faoi alt 14 .

21. —(1) Cuirfidh príomhoide scoile aitheanta faoi deara go ndéanfar taifead ar fhreastal nó ar neamhfhreastal, gach lá scoile, ag gach mac léinn atá cláraithe sa scoil, a chothabháil i leith gach scoilbhliana.

(2) Sonrófar an méid seo a leanas i dtaifead a chothabhálfar faoi *fho-alt (1)*, is é sin le rá:

(a) i gcás ina bhfreastalóidh mac léinn ar an scoil lena mbaineann ar lá scoile, gur fhreastail sé nó sí amhlaidh, nó

(b) i gcás ina mainneoidh mac léinn freastal amhlaidh, gur mhainnigh sé nó sí amhlaidh agus na cúiseanna a bhí leis an mainneachtain sin.

(3) Déanfar taifead a bhfuil feidhm ag an alt seo maidir leis a chothabháil sa scoil aitheanta lena mbaineann agus beidh sé i cibé foirm a shonróidh an Bord.

(4) Más rud é—

(a) go gcuirfear mac léinn ar fionraí ó scoil aitheanta ar feadh tréimhse nach giorra ná 6 lá,

(b) nach lú ná 20 líon comhiomlán na laethanta scoile ar a mbeidh mac léinn as láthair ó scoil aitheanta le linn scoilbhliana,

(c) go ndéanfaidh príomhoide na scoile lena mbaineann, ar chúis ar bith, ainm mic léinn a bhaint den chlár dá dtagraítear in alt 20 ,

(d) nach bhfuil mac léinn, i dtuairim phríomhoide na scoile aitheanta ina bhfuil sé nó sí cláraithe, ag freastal ar scoil go rialta,

cuirfidh príomhoide na scoile lena mbaineann an méid sin in iúl láithreach, trí fhógra i scríbhinn, d'oifigeach leasa oideachais.

(5) Ar fhógra faoi *fho-alt (4)* a fháil, déanfaidh oifigeach leasa oideachais an méid seo a leanas—

(a) rachaidh sé nó sí i gcomhairle leis an mac léinn lena mbaineann, lena thuismitheoirí nó lena tuismitheoirí, leis an bpríomhoide agus le cibé daoine eile is cuí leis nó léi, agus

(b) déanfaidh sé nó sí gach iarracht réasúnach chun a chinntiú go ndéanfar foráil le haghaidh oideachas leantach an linbh agus le haghaidh rannpháirtíocht iomlán an linbh ar scoil.

-

(6) Déanfaidh bord bainistíochta scoile aitheanta, tráth nach déanaí ná 6 seachtaine tar éis dheireadh gach scoilbhliana, tuarascáil a chur faoina mbráid seo a leanas—

-
(a) an t-oifigeach leasa oideachais a mbeidh feidhmeanna faoin Acht seo i ndáil leis an scoil sin sannta dó nó di, agus

-
(b) cumann tuismitheoirí na scoile aitheanta lena mbaineann arna bhunú faoi alt 26 d'Acht 1998 (i gcás inar bunaíodh amhlaidh é),

-
maidir leis na leibhéil freastail ar an scoil sin le linn na scoilbhliana díreach roimhe sin.

-
(7) Beidh tuarascáil faoi *fho-alt (6)* i cibé foirm, agus comhlíonfaidh sí cibé ceanglais, a chinnfidh an Bord.

-
(8) Féadfaidh oifigeach leasa oideachais, le linn aon lá scoile, dul isteach i scoil aitheanta agus an clár a bheidh á chothabháil sa scoil sin faoi *alt 20* nó taifead a bhfuil feidhm ag an alt seo maidir leis a iniúchadh, agus cóipeanna a dhéanamh de shleachta as an gclár nó as an taifead sin.

-
(9) Chun críocha an ailt seo measfar nach bhfuil mac léinn as láthair ón scoil i gcás ina bhfuil aon tréimhse asláithreachta údaraithe ag an bpríomhoide agus go mbaineann sí le gníomhaíochtaí a bheidh eagraithe ag an scoil nó a bhfuil baint ag an scoil leo.

-
22. —(1) Déanfaidh bord bainistíochta scoile aitheanta, tar éis dul i gcomhairle le príomhoide na scoile sin, leis na múinteoirí atá ag múineadh inti, le tuismitheoirí mac léinn atá cláraithe inti, agus leis an oifigeach leasa oideachais a mbeidh feidhmeanna i ndáil léi sannta dó nó di, ráiteas a ullmhú agus a chur faoi bhráid an Bhoird maidir leis na straitéisí agus leis na bearta a bheartaíonn sé a ghlacadh chun meas ar an bhfoghlaim a chothú i measc mac léinn atá ag freastal ar an scoil sin agus chun freastal rialta ar scoil ar thaobh na mac léinn sin a spreagadh (dá ngairtear “ráiteas straitéise” ina dhiaidh seo san alt seo).

(2) Gan dochar do ghinearáltacht *fho-alt (1)*, déanfar foráil i ráiteas straitéise maidir leis na nithe seo a leanas—

(a) luaíocht a thabhairt do mhic léinn a bhfuil taifid freastail scoile maithe acu;

(b) mic léinn a bhfuil an baol ann go bhforbróidh fadhbanna freastail scoile iontu a aithint go luath;

(c) teagmhálacha níos dlúithe a bhunú idir an scoil lena mbaineann agus teaghlaigh mac léinn a bhfuil feidhm ag *mír (b)* maidir leo;

(d) an scoil do chothú, do chur chun cinn agus do bhunú teagmhálacha—

(i) le scoileanna eile a chuireann bunoidreachas nó iarbhunoideachas ar fáil,

(ii) le comhlachtaí a bhíonn ag gabháil do chláir oibre don aos óg nó do sheirbhísí a bhaineann leo sin a chur ar fáil, nó a bhíonn ag gabháil do

ghníomhaíochtaí spóirt nó cultúir a eagrú, agus

(iii) le cibé comhlachtaí eile is cuí leis an mbord bainistíochta agus atá laistigh den limistéar ina bhfuil an scoil lena mbaineann suite;

(e) a mhéid is indéanta, cláir ghníomhaíochtaí a fhorbairt, tar éis dul i dteagmháil leis na comhlachtaí dá dtagraítear i *mír* (d), ar cláir iad a bheidh ceaptha chun rannpháirtíocht iomlán mac léinn i saol na scoile a spreagadh;

(f) a mhéid is indéanta, cláir a chomhordú le scoileanna eile, ar cláir iad arb aidhm dóibh dea-iompar a chur chun cinn i measc mac léinn agus freastal rialta ar scoil ag mic léinn a spreagadh, agus faisnéis i ndáil le nithe a bhaineann le hiompar agus le freastal scoile a mhalartú leis na scoileanna sin;

(g) na nithe seo a leanas a aithint—

(i) gnéithe d'oibriú agus de bhainistíocht na scoile agus de mhúineadh an churaclaim scoile a d'fhéadfadh cur le fadhbanna a bhaineann le freastal scoile ar thaobh mac léinn áirithe, agus

(ii) straitéisí—

(I) chun deireadh a chur leis na gnéithe sin a mhéid nach bhfuil siad riachtanach ná fóirsteanach chun an scoil a reáchtáil go cuí agus go héifeachtach ag féachaint, go háirithe, do riachtanais oideachais mac léinn, agus

(II) a spreagfaidh freastal níos rialta ar scoil ar thaobh na mac léinn sin.

(3) Beidh aird ag bord bainistíochta scoile aitheanta, le linn dó ráiteas straitéise a ullmhú, ar cibé treoirlínte a eiseoidh an Bord maidir le ráiteas straitéise a ullmhú agus a chur in éifeacht.

(4) Maidir le ráiteas straitéise a bheidh ullmhaithe agus curtha faoi bhráid an Bhoird ag bord bainistíochta scoile aitheanta de réir *fho-alt* (1), déanfaidh an bord bainistíochta sin é a chur i gcrích de réir a théarmaí.

(5) Féadfaidh bord bainistíochta scoile aitheanta, le toiliú an Aire, agus d'fhonn éifeacht a thabhairt do ráiteas straitéise a bheidh ullmhaithe agus curtha faoi bhráid an Bhoird aige de réir an ailt seo, cibé múinteoirí agus cibé líon múinteoirí atá fostaithe aige, agus is cuí leis, a cheapadh chun idirchaidreamh a dhéanamh le tuismitheoirí mac léinn atá cláraithe sa scoil lena mbaineann agus chun cibé cabhair is cuí leis an mbord bainistíochta lena mbaineann a thabhairt do theaghlaigh na mac léinn sin.

(6) Féadfaidh dhá bhord bainistíochta, nó níos mó, de chuid scoileanna aitheanta, más cuí leo, cur i gcrích na ráiteas straitéise a bheidh ullmhaithe agus curtha faoi bhráid an Bhoird acu, de réir *fho-alt* (1), a chomhordú agus comhoibriú lena chéile chun é sin a dhéanamh.

(7) Eiseoidh an Bord treoirlínte chuig boird bhainistíochta scoileanna aitheanta chun críocha an

ailt seo.

(8) Déanfar an ráiteas straitéise a bheidh ullmhaithe ag bord bainistíochta scoile aitheanta a áireamh sa phlean a ullmhóidh sé faoi alt 21 d'Acht 1998.

23. —(1) Déanfaidh bord bainistíochta scoile aitheanta, tar éis dul i gcomhairle le príomhoide na scoile sin, leis na múinteoirí atá ag múineadh inti, le tuismitheoirí mac léinn atá cláraithe inti, agus leis an oifigeach leasa oideachais a mbeidh feidhmeanna i ndáil léi sannta dó nó di, cód iompair i leith na mac léinn atá cláraithe sa scoil (dá ngairtear “cóid iompair” ina dhiaidh seo san alt seo) a ullmhú de réir *fho-alt (2)*.

(2) Sonrófar na nithe seo a leanas i gcód iompair—

- (a) na caighdeáin iompair a bheidh le hurramú ag gach mac léinn atá ag freastal ar an scoil;
- (b) na bearta a fhéadfar a dhéanamh nuair a mhainneoidh nó nuair a dhiúltóidh mac léinn na caighdeáin sin a urramú;
- (c) na nósanna imeachta a bheidh le leanúint sula bhféadfar mac léinn a chur ar fionraí nó a dhíbirt as an scoil lena mbaineann;
- (d) na forais chun deireadh a chur le fionraí a forchuireadh i ndáil le mac léinn; agus
- (e) na nósanna imeachta a bheidh le leanúint i ndáil le fógra maidir le leanbh a bheith as láthair ón scoil.

(3) Ullmhófar cóid iompair de réir cibé treoirlínte a eiseoidh an Bord, tar éis dó dul i gcomhairle le cumainn náisiúnta tuismitheoirí, le heagraíochtaí aitheanta bainistíochta scoile agus le ceardchumann agus comhlachais foirne atá ionadaitheach do mhúinteoirí.

(4) Déanfaidh príomhoide scoile aitheanta, sula gcláróidh sé nó sí leanbh mar mhac léinn sa scoil sin de réir *alt 20*, cóip den chód iompair i leith na scoile a chur ar fáil do thuismitheoirí an linbh sin agus féadfaidh sé nó sí, mar choinníoll a ghabhann leis an leanbh sin a chlárú amhlaidh, a cheangal ar a thuismitheoirí nó ar a tuismitheoirí a dhaingniú i scríbhinn go bhfuil an cód iompair a chuirtear ar fáil amhlaidh inghlactha acu agus go ndéanfaidh siad gach iarracht réasúnach chun a chinntiú go gcomhlíonfaidh an leanbh an cód sin.

(5) Déanfaidh príomhoide scoile aitheanta, ar mhac léinn atá cláraithe sa scoil nó ar thuismitheoir mic léinn den sórt sin iarraidh a dhéanamh, cóip den chód iompair i leith na scoile lena mbaineann a chur ar fáil don mhac léinn nó don tuismitheoir, de réir mar a bheidh.

An tAcht Oideachais, 1998

15. (2) FEIDHMEANNA BOIRD

- (c) rachaidh sé i gcomhairle leis an bpátrún agus coinneoidh sé ar an eolas é nó í maidir le cinní agus tograí de chuid an bhoird,

(d) foilseoidh sé, i cibé modh is dóigh leis an mbord, le comhaontú an phátrúin, a bheith cuí, beartas na scoile i dtaca le ligean isteach agus rannpháirtíocht sa scoil, lena n-áirítear beartas na scoile i ndáil le mic léinn a dhíbirt agus a chur ar fionraí, agus i ndáil le ligean isteach agus rannpháirtíocht mac léinn atá faoi mhíchumas nó a bhfuil riachtanais speisialta eile oideachais acu, agus cinnteoidh sé, i dtaca leis an mbeartas sin, go n-urramófar prionsabail an chomhionannais agus an ceart atá ag tuismitheoirí a leanaí a chur ar scoil is rogha leis na tuismitheoirí agus go gcomhlíonfar cibé ordacháin a dhéanfaidh an tAire ó am go ham, ag féachaint do spiorad sainiúil na scoile agus do chearta bunreachtúla gach duine lena mbaineann,

Eolas Breise

- 1 An tAcht Oideachais (Leas) 2000
  - 2 “Empty Desks” 2000, Michael Finneran: An tAonad um Fhorbairt an Churaclaim, Coláiste Mhuire gan Smál, Luimneach
  - 3 Leabhrán ceisteanna agus freagraí an INTO Q&A ar an Acht Oideachais agus an Acht Oideachais (Leas)
    - Ciorclán 20/90 ar Dhisciplín (láithreán gréasáin na ROE www.irlgov.ie/educ). Mar Aguisín 54 i Lámhleabhar CPSMA freisin
    - Ciorclán 22/02 Nósanna Imeachta Achomhairc faoi Alt 29 den Acht Oideachais, 1998. (láithreán gréasáin ROE) Déileálann sé le hachomhairc faoi na teidil seo a leanas:
      - (1) Cur amach buan as an scoil
      - (2) Fionraíocht
      - (3) Diúltú do chlárú
    - An tAcht Oideachais, 1998, Alt 15 (2(d)) (Láithreán gréasáin ROE)
    - An tAcht Oideachais (Leas) 2000, Alt 23 (1-5). 24 (1-5) (Láithreán gréasáin ROE)
    - Lámhleabhar Bhaill an Bhoird Bhainistíochta (CPSMA) Leasaithe 2004. CPSMA.
      - (1) *Aguisín 42 lch 171 Riail 130 de na Rialacha do Scoileanna Náisiúnta
      - (2) *Aguisín 54 lch 164 Treoirínite maidir le hIompraíocht agus Disciplín Scoile.
      - (3) *Aguisín 55 lch 194 A Cód Iompraíochta & Disciplín molta do Scoileanna Náisiúnta
- *Bain úsáid as na tagairtí sin go dtí go n-eisíonn an Bord Leasa Oideachais treoirínite nua
- Treoirínite na Roinne Oideachais agus Eolaíochta ar Chur in Aghaidh na hIompraíochta Bulaíochta i mBunscoileanna agus Iarbhunscoileanna (1993), ar fáil ar láithreán gréasáin na ROE
  - Tuairisc don Aire Oideachais, Niamh Breathnach, T.D., ar Dhisciplín i Scoileanna. Maeve Martin, Earrach 1997. Caib. 4 lch 56-61 Moltaí do Scoileanna
  - Disciplín sa Bhunscoil INTO Lúnasa 2002
  - Féinmhuinín a Chothú INTO 1995
  - An tAcht Oideachais 1998, An tAcht Oideachais (Leas) 2000. Ceisteanna agus Freagraí INTO.
  - The Principal’s Legal Handbook Oliver Mahon B.L. IVEA 2002 Caib. 2 School Discipline
  - Quality Circle Time in the primary school. Jenny Mosley. LDA 2000
  - Freagairt don Bhulaíocht: Na Chéad Chéimeanna do Múinteoirí. An Clár Cool School. Bord Sláinte an Oirthuaiscirt
  - Bulaíocht i Scoileanna a Iniúchadh agus a Réiteach. An Clár Cool School. Bord Sláinte an Oirthuaiscirt
  - Stop é! Céimeanna le hAghaidh a Thabhairt ar an mBulaíocht. Líonra Oideachais Loch Garman. Comhpháirtíocht Cheantar Loch Garman Guthán: 053 23994
  - Na Cláir Aireachais agus Walk Tall
  - Plean OSPS na scoile féin
  - An tAonad Frith-Bhulaíochta. Coláiste na Tríonóide. An Dochtúir Mona O Moore.
  - Láithreán gréasáin NPC www.npc.ie
  - Láithreán gréasáin IPPN www.ippn.ie

- Láithreán gréasáin INTO www.into.ie
- Láithreán gréasáin SDPS www.sdps.ie